

ONAFHANKELIJK MAGAZINE VAN AVANS HOGESCHOOL

Print 2

**TECHNIEK
STUDENTES**
staan hun mannetje

**VLUCHTELINGEN
OP AVANS**
HOEVEEL EN WANNEER?

Student debuteert met fanfictie

ambities worden ondernemingen

Ondernemen? Starterslift!

Studeer of werk je bij Avans Hogeschool en wil je graag een eigen bedrijf beginnen? Kom dan eens praten en ontdek waarmee wij jou kunnen helpen!

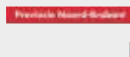
Coos Salomons
AKV|St. Joost
coos.salomons@starterslift.nl
06 543 555 34
Kamer 61.405
Lovensdijkstraat 61, Breda

Berry Timmers
Academie voor Ondernemerschap, Marketing en Innovatie
berry.timmers@starterslift.nl
06 128 552 33
Onderwijsboulevard 215
's-Hertogenbosch

Berry Timmers
Academie voor Marketing en Business Management
berry.timmers@starterslift.nl
06 128 552 33
Kamer HG204J
Hogeschoollaan 1, Breda

meer info

www.starterslift.nl

Stichting Starterslift wordt mede mogelijk gemaakt door bijdragen van de provincie Noord-Brabant, het Ministerie van Economische Zaken Landbouw en Innovatie, en het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, in het kader van OP-Zuid.

"ik ben blij dat mijn knuffel bij mij in het ziekenhuis mag slapen, maar het is nog fijner dat papa en mama bij mij in de buurt kunnen zijn."

Word ook donateur van het Ronald McDonald Kinderfonds. Voor 5 euro per maand brengt u zieke kinderen en hun papa en mama dicht bij elkaar.

www.kinderfonds.nl

Programma en aanmelding:
www.ru.nl/masteravond

Masteravond

donderdag 19 november 2015

We invite you to
change perspective

Radboud Universiteit

VOORWOORD *Pas op! Windesheim! Het verschil tussen de beste hogeschool van Nederland (Avans) en de runner-up (Windesheim) is het afgelopen jaar flink afgenomen. De jaren dat Avans soeverein de rankings in de Keuzegids aanvoerde, lijken achter ons te liggen. Sterker nog, als je kijkt naar het aantal opleidingen in de top drie doet Windesheim het beter. Avans scoort nog wel beter op algemene punten zoals sfeer.*

Zou het erg zijn als Avans volgend jaar niet langer op één staat? Zouden er echt minder studenten voor Den Bosch, Breda of Tilburg kiezen?

Komen de gebouwen leeg te staan en staan docenten op straat? Ik geloof er niet veel van. De meeste hbo'ers kiezen nog altijd voor een opleiding in de eigen regio en bovendien is nummer 2 ook nog prima voor een hogeschool met inmiddels dertigduizend studenten, elf locaties en bijna zestig opleidingen.

Veel van die opleidingen trekken zowel vrouwelijke als mannelijke studenten. Met uitzondering van een aantal techniekopleidingen. Daar ben je als vrouw echt in de minderheid. Dat heeft zo zijn voordelen, lees je in dit magazine. Daarnaast staan we in dit nummer stil bij de vluchtelingencrisis. Kan Avans een massale toeloop van vluchtelingstudenten verwachten en zo ja wanneer? Het antwoord op die vragen lees je in Punt 2.

Arold Roostenburg,
Hoofdredacteur Punt
aa.roostenburg@avans.nl

COLOFON

Punt is een uitgave van Avans Hogeschool en wordt gratis aan studenten en medewerkers ter beschikking gesteld. Het blad verschijnt maandelijks met uitzondering van de hogeschoolvakanties. De redactie werkt volgens beginselen van onafhankelijke journalistiek, zoals vastgelegd in het redactiestatuut. De redactie wordt terzijde gestaan door een Raad van Advies, die toeziet op de naleving van het redactiestatuut, en fungeert als klachteninstantie.

Hoofdredacteur:
Arold Roostenburg, 088-5257906,
aa.roostenburg@avans.nl
Eindredacteur:
Suzanne Wolters, 088-5258882,
sm.wolters@avans.nl
Deelredactie Breda:
Lotte Gerritse, 088-5256679,
lv.gerritse@avans.nl
Rowena den Ridder, 088-5258587,
rmha.denridder@avans.nl
Deelredactie Den Bosch/Tilburg:

Sanne La Grouw, 088-5256038,
s.lagrouw@avans.nl
Sjuul Nelissen, 088-5256719,
s.nelissen@avans.nl
Raad van Advies: Erik Blokland, Hans de Brouwer, Mark Hasperhoven, Hans Pekaar.
Redactie-adres: Hogeschoollaan 1 Breda, kamer HA008/Onderwijsboulevard 215 's-Hertogenbosch, kamer OE002.
Postadres: Postbus 90116, 4800 RA Breda/Postbus 732, 5201 AS 's-Hertogenbosch.
E-mail: punt@avans.nl.

Advertenties: Bureau van Vliet, 023-5714745, zandvoort@bureauvanvliet.com.
Landelijke nieuwsdienst: HOP.
Layout: Sena Ontwerpers, info@senaontwerpers.nl.
Fotografie: Beeldveld/Wilfried Scholtes, Paul Vermeulen/Beeldhouwers.
Aan dit nummer werken verder mee: Eltejem, Anna van Dooren.
Druk: De Bondt grafimedia communicatie bv.
Cover: Paul Vermeulen/Beeldhouwers.

06 10

06 **COMMENTAAR**
Ga op tijd naar de decaan

08 **PROJECT**
Water aan de man brengen in Zuid-Afrika

14 **RONDVRAAG**
Studenten die hun zoi niet opruimen moet je aanpakken

22 **INTERVIEW**
Oud-student begeleidt jonge ondernemers

28 **SPORT**
Roeien bij de Koninklijke Militaire Academie

29 **BUITENLAND**
Siegfried loopt stage bij AirBaltic in Riga

28 26

20

INHOUD

FEESTJE

OPEN HUIS IN BREDA

Altijd al aan je ouders willen laten zien waar je nou iedere dag uithangt? Dat kan op zaterdag 14 november tijdens het Open Huis in Breda. Buurtbewoners, het bedrijfsleven en je pa en ma zijn welkom. Bezoekers kunnen hun eigen programma samenstellen met gastcolleges, rondleidingen en studentenprojecten.

POLL

Studenten die hun zoi niet opruimen moet je aanpakken!

63% > Ja, dan leren ze het wel af

37% > Nee, dat werkt alleen maar averechts

Lees wat Avansstudenten hierover zeggen op pagina 14.

WEER DE BESTE HOGESCHOOL

Opnieuw is Avans volgens de *Keuzegids* de beste grote hogeschool van Nederland. Dertien Avans-opleidingen staan op nummer één en zes opleidingen hebben het kwaliteitszegel 'Topopleiding' gekregen. De totaalscore is wel gezakt ten opzichte van vorig jaar, toen er zeventien voltijdopleidingen van Avans op één stonden. Den Bosch heeft dit jaar twintig top 3-opleidingen, Breda elf en het veel kleinere Tilburg twee. Om alle studenten en medewerkers te bedanken voor de score, deelde de hogeschool opvouwbare waterflesjes uit.

> BEURS VOOR BESTUURLIJK ACTIEVE STUDENTEN

Goed nieuws voor alle bestuursleden van studie- of studentenverenigingen, politiek actieve studenten en andere bestuurlijk actieve Avansstudenten. Er ligt een studiebeurs van maximaal 3.600 euro je te wachten! 'Het past in de ambitie van Avans Hogeschool bestuurlijke activiteiten te stimuleren', aldus het College van Bestuur. 'De beperkte ondersteuning in de huidige regelingen doet daar onvoldoende recht aan.'

TOP5

MEEST GELEZEN OP PUNT.AVANS.NL

1. Elsevier: 10 Avansopleidingen op 1, Breda en Tilburg slechter dan Den Bosch
2. Communicatie-student spoorloos na fraude
3. In memoriam: Stefan Bos
4. Keuzegids: Avans beste grote hogeschool van Nederland
5. Column: een natte kont in een nieuw gebouw

LEUKSTE FACEBOOK BERICHT

 Sophie Van de Laar ▸ All day zeiken.

Van die automatisch doorspoelende wc's. Ik zit godverdomme net 1 seconde. Heel mijn derrière nat. Vervolgens moet ie doorspoelen, sta ik een halve minuut voor die sensor te zwaaien!
— met Pim Giesbergen bij Avans Hogeschool.

Avans Hogeschool
School · Breda · 3.5 ★
5.975 waren hier

Vind ik leuk · Reactie · Delen

Punt Avans, Michiel Van de Pas-Boons, Promocoördinator Aei, Kevin Willems en 802 anderen vinden dit leuk.

COLUMN EVA-LISA

Bankhangavond

Ik denk dat ik gek word. De manisch onrustige emoties van een monogame bankhangavond gieren door mijn lichaam. Ik ben 23 en in plaats van mijn lichaam te verkwanselen met alcohol en korte rokjes, doe ik dat met koffie en chips. Mijn mentaliteit staat op dansen. Maar ik heb toegezegd om mijn gepersonifieerde Brad Pitt te vergezellen op de maffe sofa.

Mijn 'betere helft' - ja ja, ik lever de helft van mijn identiteit vrijwillig in, samen met mijn vrijheid - kan rustig een documentaire kijken over de Indische kolonisatie. Op de vrijdagavond. De spannende avonturiers bezoeken nu de urban jungle. Deze avonturier laat me verdwalen in een oerwoud van verveling. Wat ik al niet over heb voor de liefde.

En je raadt het al: vanavond is het 1+1 gratis! Een spontane rendez-vous met een onbekend derde wiel had ik niet aan zien komen. Vanaf nu is het sociale strafwerk begonnen. De cryptische onderonsjes zijn nauwelijks ontcijferbaar en misschien is het het bier, maar de meest foute opmerkingen blijven me niet bespaard.

Na een tijdje zijn we weer terug bij de Indische kolonisatie. Sporadisch vang ik wat politiek correcte opmerkingen op terwijl ik zoek naar 'lekker een beetje mijn eigen ding doen'. Dit was het moment om mijn hoofd in mijn handen te begraven. Nu is het uit met de pret, de prik is van de cola. Misschien had ik mijn meidenavond 'Geen-piemels?-Dat-wordt-een-kutavond' niet moeten afzeggen. Nee, nog even charmant doen. Dat hoort erbij. Mijn vrienden kunnen ook provocatief, brutaal, recalcitrant, cynisch, onbereikbaar en narcistisch zijn (niks persoonlijks). De onbekende bleek een toffe peer. En toen de muziek verbeterde, verbeterde mijn stemming ook. Terwijl de guys nog een biertje pakken geef ik mijn vriend een knipoog. Spannendste moment van de avond.

Eva-Lisa Janssen is derdejaarsstudent Communicatie in Breda

SCHOENEN

Laura van Oyen, student Communication & Multimedia Design in Breda, heeft via een Facebookactie de 'gouden' schoenen van Dafne Schippers gewonnen.

Niemand gebaat bij verzwijgen leerstoornis

WEES EERLIJK OVER JE FUNCTIEBEPERKING

TEKST **AROLD ROESTENBURG** ILLUSTRATIE **ANNA VAN DOOREN**

Is het schaamte, trots of onwetendheid? Waarom zijn er in 2015 nog steeds studenten die niet aangeven dat ze een vorm van autisme of dyslexie hebben, tot het te laat is? Tot ze niet genoeg studiepunten hebben gehaald en er een negatief bindend studieadvies op de mat valt. In een aantal gevallen stapt een student naar de examencommissie en daarna naar het College van Beroep voor de Examens (COBEX). Dáár geven ze aan een functiebeperking te hebben. Maar dan is het al te laat. Een examencommissie houdt rekening met functiebeperkingen, áls ze er tijdig van weet. Als het pas ter sprake komt tijdens een COBEX-zitting, lijkt het meer op een uitvlucht. Een laatste redmiddel waar een examencommissie terecht geen rekening mee houdt.

Extra jammer, want Avans heeft een breed scala aan mogelijkheden om studenten met een beperking te helpen. Dan kun je denken aan extra tijd bij tentamens, lees- en schrijfssoftware of een aanwezigheidsversoepeling. Wil je daar gebruik van maken, dan moet je wel zelf initiatief nemen en aankloppen bij een van de decanen. Jaarlijks komt zo'n 24 procent van de Avansstudenten bij de decaan, dat zijn meer dan zeventuizend studenten. Dat blijkt uit het jaarverslag van het studentendecanaat. 15,4 procent daarvan in verband met leerstoornissen of functiebeperkingen, is te lezen in hetzelfde verslag. Heb je een leerstoornis, geef het dan aan. Het is pas echt dom als je door het te verzwijgen vroegtijdig je opleiding moet verlaten. Of dat nu is uit schaamte, trots of onwetendheid. ●

WAAROM

moet je in het eerste jaar 52 studiepunten halen?

WAAROM

‘Wij willen de lat hoger leggen, zodat een diploma van Avans Hogeschool straks meerwaarde heeft’, zegt bestuursvoorzitter Paul Rüpp in het vier jaar oude filmpje dat hoort bij het Meerjarenbeleidsplan voor 2011-2014. De kwaliteit moest omhoog, onder andere door het verhogen van het aantal studiepunten dat in het eerste jaar gehaald moet worden om door te mogen naar het tweede jaar. 52 punten werd de nieuwe grens voor bindend studieadvies. Dat was even schrikken, want academies hanteerden tot die tijd een eis van tussen de 35 en 45 studiepunten.

Die hogere lat leidt tot beter gemotiveerde studenten en verbeterde studieresultaten, is de redenering. Bovendien moeten de strengere eisen ervoor zorgen dat de uitval van studenten wordt teruggedrongen, met name ná het tweede jaar. Het is zowel voor de student als voor de hogeschool beter als op tijd duidelijk is of die student op zijn plaats is. ●

Drie derdejaarsstudenten uit Den Bosch verblijven vijf maanden in Zuid-Afrika. Met hun stage bij Stichting Helder Water weten zij school en werken voor het goede doel te combineren.

STAGIAIRS HELPEN ARM ZUID-AFRIKA AAN SCHOON DRINKWATER

TEKST ROWENA DEN RIDDER

Ze doen verschillende opleidingen. Anouk de Jong studeert Communication & Multimedia Design (CMD), Doris Verhappen Advanced Business Creation (ABC) en Stef van den Bosch Small Business en Retail Management. Toch werken de Bossche Avansstudenten met één gezamenlijk doel aan een project. 'Wij zoeken partners en doen onderzoek zodat Stichting Helder Water zich op de Zuid-Afrikaanse markt kan vestigen', vertelt Anouk. De drie stagiairs zijn sinds kort in Kaapstad.

Water voor water

Stichting Helder Water verkoopt flesjes water in westerse landen. Met de nettowinst wordt gezorgd voor schoon drinkwater in ontwikkelingslanden. De stichting wil dat ook in Zuid-Afrika realiseren. Daarom gaan Anouk, Doris en Stef een concept bedenken om geld te verdienen met de verkoop van waterflesjes aan bedrijven, zoals hotels.

'Is er een markt voor plastic en glazen flesjes? Is er behoefte om waterflesjes bij een machine te kunnen vullen op universiteiten, scholen en bij bedrijven? Wij proberen die vragen te beantwoorden door markt- en

veldonderzoek te doen. Daarnaast overleggen we met experts op het gebied van water in Zuid-Afrika', legt Stef uit.

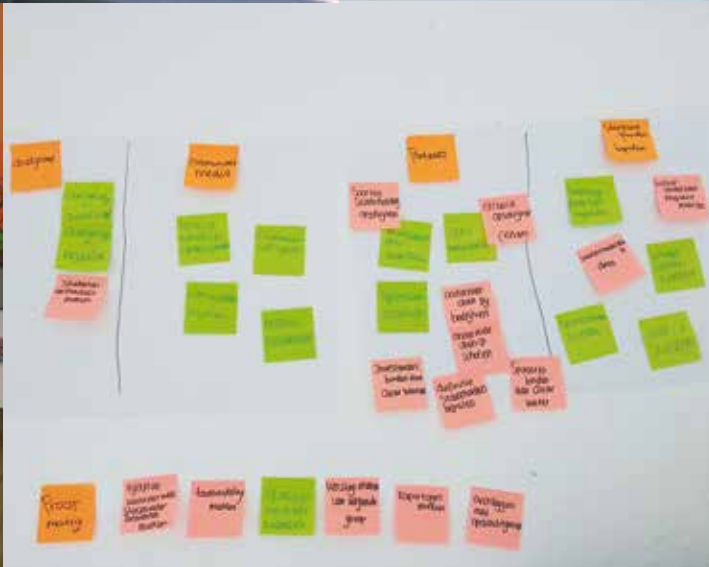
Vershillend

De drie stagiairs hebben verschillende stageopdrachten. Ze nemen allemaal een ander deel van het onderzoek op zich. 'Ik houd me bezig met het vinden van nieuwe, innovatieve manieren om waterflesjes in Zuid-Afrika te verkopen. Dat sluit goed aan bij mijn opleiding ABC, want daar draait alles om innovatie', zegt Doris over haar taak. Eerder dit jaar liepen andere Avansstudenten

PROJECT

den Bosch

stage bij het project. Zij kwamen met het water refill-station. Voor 13 cent kunnen Zuid-Afrikanen bij deze machine hun fles of mok bijvullen. Stef gaat met het onderzoek verder. Hij zoekt uit of er vraag is naar de machine en wie de afnemers zouden zijn. Anouk over haar werk: 'Ik ga onderzoeken hoe we jongeren in Kaapstad kunnen betrekken bij het "water-voor-water"-concept van Stichting Helder Water. Om informatie te verzamelen praat ik met studenten, universiteiten en *high schools*. Daarna maak ik een prototype dat jongeren enthousiast maakt om mee te werken.'

Zoektocht

Stef en Doris zijn daarnaast op zoek naar een waterproject waarin Stichting Helder Water kan investeren. Stef over de zoektocht: 'Wij hebben laatst gesproken met twee professoren van de Universiteit van Kaapstad. Zij gaan voor ons op zoek naar ingangen bij geschikte waterprojecten. Als dat lukt gaan we projecten bezoeken en kennismaken met de betrokkenen.' De Avansstudenten wonen in een studentenhotel in Kaapstad. Behalve veel Nederlandse studenten ontmoeten ze jongeren uit onder andere Afrika, Duitsland en Frankrijk. In de

weekenden draait het helemaal om Zuid-Afrika verkennen en cultuur snuiven. Anouk: 'We zijn al naar de stranden Camps Bay en Muizenberg geweest, waar ik heb gesurft. Laatst hebben we de Tafelberg beklommen en een road trip gemaakt naar Hout Bay, Kalk Bay en Noordhoek. We vermaken ons hier prima.' ●

In januari zit hun stage erop. Een nieuwe groep stagiairs gaat verder met de resultaten en aanbevelingen die uit hun onderzoek komen. Wil jij in Zuid-Afrika stage lopen bij Stichting Helder Water? Neem dan contact op met Marjowella Stael via mjw.stael@avans.nl.

VEEL ONDUIDELIJKHEID OVER GEVOLGEN VLUCHTELINGENCRISIS VOOR HOGER ONDERWIJS

TEKST **SJUUL NELISSEN** ILLUSTRATIE **ELTEJEM**

Tenminste zeventuizend vluchtelingen zal Nederland de komende maanden opvangen. Naar verwachting blijft het daar niet bij. Hoeveel hogeropgeleiden zich daaronder bevinden en hoe ze zo snel mogelijk weer in de collegebanken kunnen plaatsnemen, is nog onduidelijk.

Na overleg tussen het hoger onderwijs en minister Bussemaker in september is besloten dat het hoger onderwijs 'meer vluchtelingen gaat toelaten.'

Ook worden obstakels platgewalst om de stap naar de collegebanken makkelijker te maken. De Hogeschool Rotterdam belooft zelfs om plek te bieden aan honderd vluchtelingen.

Een twijfelachtige belofte, denkt Peter van Bragt, beleidsadviseur internationalisering bij Avans. 'Hoe wil je dat bereiken? Asielzoekers die binnenkomen, hebben sowieso het recht om te studeren. Of het er nu honderd of vijfhonderd zijn, als ze voldoen aan de eisen neem je ze gewoon aan.'

Voor vluchtelingen is er een aantal opties om hier te studeren. Een verblijfsstatus is daarbij wel een vereiste. 'Illegaal in Nederland verblijvende vluchtelingen kunnen we niet aannemen', zegt Van Bragt. 'Je kunt pas studeren als je een wettelijke verblijfsstatus hebt. Mensen met een asielstatus, voor beperkte of onbepaalde tijd, daar kunnen we iets mee.'

Een andere optie voor vluchtelingen is om net als andere buitenlandse studenten een verblijfsstatus op basis van studie te krijgen. Helaas is dat voor vluchtelingen meestal geen optie omdat je het visum moet aanvragen in je thuisland.

Rekensom

'Op dit moment is er de acute problematiek van de opvang van vluchtelingen', vertelt

'Voor je op de deur van het hoger onderwijs klopt, ben je gemiddeld twee jaar verder.'

Van Bragt. De eerste studenten uit de huidige vluchtelingenstroom verwacht hij op zijn vroegst pas aan het begin van volgend studiejaar. Daarnaast denkt hij dat het aantal vluchtelingen dat dan bij Avans voor de deur staat zeer beperkt zal zijn. Zijn rekensommetje: 'Als de demografie van 10.000 vluchtelingen hetzelfde zou zijn als die van 10.000 Nederlanders, hou je ongeveer zeventig studenten over die kunnen studeren aan het hbo. Verdeel dat over alle hbo-instellingen, dan hou je er vier of vijf over per hogeschool. En kijk je dan ook nog naar de taaleisen voor instromers dan blijven er maar één of twee over. Op termijn, nadat de vluchtelingen in meerdere of mindere mate zijn ingeburgerd, kan dat aantal wel toenemen.'

Duizenden verwacht

UAF, de stichting voor vluchteling-studenten, helpt vluchtelingen met beurzen om te studeren. Waar Avans uitgaat van tientallen vluchtelingen, rekent het UAF op duizenden vluchtelingen op zoek naar kennis. Voorlichter Mariette Flipse verwacht dat

een groot deel van de huidige vluchtelingenstroom hoogopgeleid is. 'Hoeveel precies weten we nog niet, maar we denken dat er zo'n 3.000 mensen tussen zitten.' Ongeveer een derde daarvan meldt zich bij het UAF voor een beurs. De rest kan een studie naar verwachting op een andere manier bekostigen. 'Dat getal is op basis van onze verwachtingen tot nu toe. We gaan uit van 40.000 tot 45.000 mensen die naar Nederland komen.'

'Dat lijkt mij wel erg veel', aldus Van Bragt. 'In de media gonst het van de verschillende getallen over het percentage hoogopgeleiden in de huidige stroom vluchtelingen. Dat varieert van 30 tot 70 procent.'

Onderzoek naar de samenstelling van de groep is

'Niet iedere opleiding in Syrië voldoet aan onze hbo-normen'

volgens hem noodzakelijk. 'Belangrijk is om goed inzicht te krijgen in de demografie van de vluchtelingen die naar Nederland komen. Zijn er van de 10.000 vluchtelingen 1.000 hoogopgeleid of op havo-niveau? Dan houd je uiteindelijk per hogeschool niet veel over.'

Vertraging

Flipse: 'We hebben met een vertragende factor te maken. Voordat mensen hier zijn en alles op orde hebben, ben je al een half jaar verder. Dan moet ie-

mand ook nog eens Nederlands leren. Voor je op de deur van het hoger onderwijs klopt, ben je gemiddeld twee jaar verder.' Slechts een beperkt aantal van de vluchtelingen haalt volgens de beleidsadviseur van Avans de instroomeisen van het hoger onderwijs. 'Niet iedere opleiding in Syrië voldoet aan onze hbo- of wo-normen. Iemand die in Syrië bijvoorbeeld Sociale Studies al deels heeft afgerond, kan niet zomaar instromen bij Avans. Dat is namelijk een Nederlandstalige opleiding. Dan moet je het Nederlands ook goed beheersen. Ook voor Engelstalige opleidingen moet je gewoon aan een bepaald taalniveau voldoen.'

Schakeljaar

In het belang van studenten moet je volgens Avans niet aan de instroomeisen tornen. Wel ziet Van Bragt heil in een schakeljaar speciaal ontwikkeld voor de doelgroep. 'Zo'n apart onderwijstraject zou je kunnen aanbieden via Avans+ (het private onderdeel van Avans, red.). Je kunt

asielzoekers dan een heel specifiek soort onderwijs aanbieden. Professionele inburgering mogelijk gemaakt door Avans. In het verleden hebben we zoiets weleens gedaan voor herintreders op de arbeidsmarkt.' Ook Flipse van het UAF ziet heil in zo'n schakeljaar. 'Eventueel zou je dat regionaal op kunnen pakken. Als hoger onderwijs gezamenlijk een schakeljaar aanbieden voor deze studenten.'

Het UAF werkt aan een nationaal actieplan waarin problemen worden opgelost die een snelle weg naar de collegebanken voor vluchtelingen in de weg zitten. 'Samen met gemeenten, het ministerie van Onderwijs en het hoger onderwijs kunnen we daaraan werken. We moeten ervoor zorgen dat de obstakels waar vluchtelingen tegenaan lopen worden weggenomen. Reiskosten mogen bijvoorbeeld niet betaald worden uit een inburgeringsbudget. Terwijl ze meestal niet naast een school wonen. Of neem asielzoekers die een uitkering ontvangen, die mogen niet studeren met behoud van hun uitkering.'

Obstakels uit de weg ruimen

Ook voor het hoger onderwijs zelf ziet Flipse een aantal obstakels. 'Het bindend studieadvies bijvoorbeeld. Geef studenten iets meer ruimte om hun studiepunten te behalen. Stuur ze niet te snel weg. Het zijn slimme stapjes waar studenten enorm mee geholpen zijn.' Als vluchtelingen eenmaal in de klas zitten ben je er nog niet, besluit hij. 'Zorg voor wat extra tijd en aandacht, die mensen zetten een grote stap.' ●

STUDENTEN DIE HUN ZOOI NIET OPRUIMEN MOET JE AANPAKKEN!

ASTRID MEEUWESEN
vierdejaars Bedrijfseconomie Breda

‘Het is een kleine moeite om alles op te ruimen als je klaar bent. Iedereen vindt het toch prettiger om aan een schone tafel te eten of te studeren? Dat lijkt mij tenminste. Zelf heb ik altijd het gevoel dat zo’n vieze plek helemaal vol met bacteriën zit. Voor jou heeft het misschien geen gevolgen, maar voor anderen is dat achtergelaten afval vervelend. Zij moeten daarna nog aan die smerige plek zitten.

Helaas is het lastig om er iets aan te doen. Straffen opleggen gaat te ver. Je kunt niet iedereen in de gaten houden en het is oneerlijk als een aantal studenten gestraft wordt terwijl anderen ermee weggelopen. Daarnaast weet je niet of iemand per ongeluk iets laat liggen of het wel vaker doet. Veel meer dan er iets van zeggen, kun je denk ik niet doen.’

PETER DE BRUIJN
conciërge Hogeschoollaan Breda

‘Ik stoer me rot aan de rotzooi in de kantine. Het is soms vreselijk. In de zeven jaar dat ik op deze locatie werk, is het alleen maar erger geworden. In het begin zei ik er nog iets van, maar dan kreeg ik een grote mond. “Waar betaal ik dan collegegeld voor?”, vragen ze dan. Het liefst zou ik er de hele dag naast gaan staan en iedereen op hun afval wijzen. Ruim je rommel nou eens op, dat doe je thuis toch ook? Straffen heeft geen zin, vroeger kon je ze nog corvee geven, maar we zitten niet op een basisschool. Daarbij zouden ze toch niet naar ons luisteren. Jammer dat het zo gaat. Als iemand dé oplossing heeft, dan hoor ik het graag.’

KRISTY VAN LAARHOVEN
eerstejaars International Business & Management Studies Breda

‘Je mag toch verwachten dat er op onze leeftijd genoeg verantwoordelijkheidsgevoel is om je eigen rommel in de prullenbak te gooien. De school heeft die niet verstoppt. Ze zijn goed te zien en iedereen weet waar ze te vinden zijn. Het is pure luiheid.

Ook hinder je andere studenten enorm door een plek vol rommel achter te laten. Als ik in de kantine wil studeren, kan dat niet omdat overal etensresten op de tafels liggen. Een oplossing voor het probleem is niet makkelijk. Avans kan de studenten moeilijk straffen door ze corveedienst te geven. Maar er kan op zijn minst voor gezorgd worden dat studenten hun eigen troep opruimen.’

Het lijkt de gewoonste zaak van de wereld: na de lunch je rommel niet in de prullenbak gooien, maar op tafel laten staan. Anderen hebben er last van.

PERRY CLAASSEN

eerstejaars Communicatie Breda

'De kantine stinkt enorm door alle etensresten die achtergelaten worden en het ziet er ook nog eens onhygiënisch uit. Straffen heeft geen zin, want studenten zijn net kinderen. Als je ze straft doen ze het de volgende keer toch weer. Avans zou wel een soort kantineconciërge voor dit probleem in dienst kunnen nemen. Al haal je dan wel de verantwoordelijkheid bij de studenten weg.

Je troep opruimen zou vanzelfsprekend moeten zijn. Iedereen op Avans zou er alles aan moeten doen het op school zo prettig mogelijk te maken. Maar waarschijnlijk laat je zelf ook wel eens iets liggen. Iedereen doet dat, op een paar brave enkelingen na. Het probleem en de oplossing beginnen dus bij jezelf.'

JELLE LITH

tweedejaars Informatica Den Bosch

'Niet iedereen doet het expres. Soms heb je nu eenmaal haast. Dan kan het wel eens zijn dat je per ongeluk een zakje of een flesje laat liggen. Die studenten straffen gaat dus niet werken. Dat is veel te basis-schoolachtig. Daarnaast zou straffen wel eens averechts kunnen werken. Studenten zouden de persoon die toezicht houdt een grote zeurpiet kunnen vinden. Misschien wekt het zelfs agressie op.

Dat wil niet zeggen dat er geen oplossing moet komen. Anders wordt het hier één vieze bende. Misschien is het een idee om de conciërges iets meer in de kantine te laten rondlopen. Zij zouden studenten die hun troep laten liggen daarop kunnen aanspreken. Dat gaat denk ik het beste werken. De meeste studenten gooien hun afval dan wel weg.'

WILMA VAN IERLAND

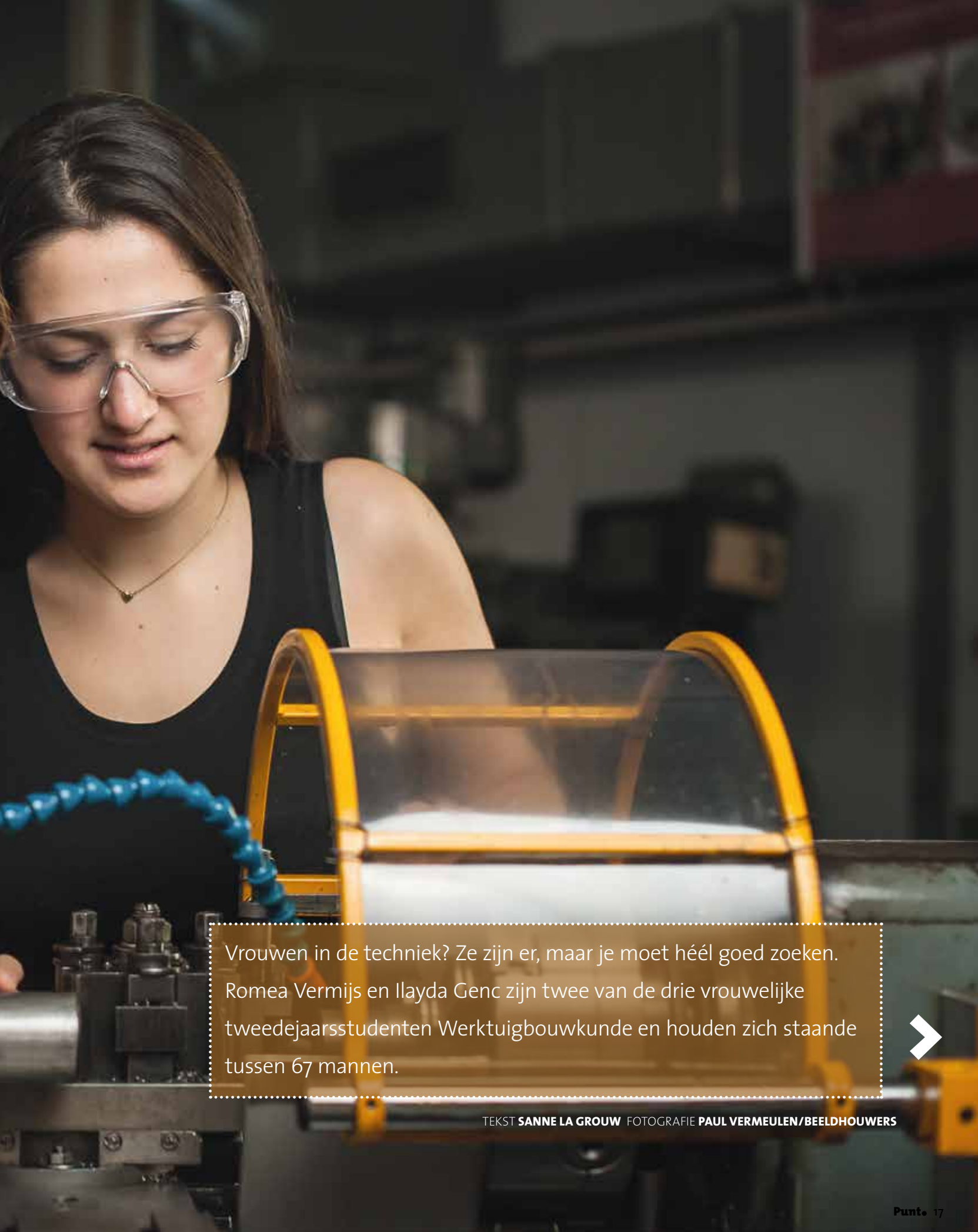
cateringmedewerker Tilburg

'Ik stond vroeger in Breda bij de catering. Ik moet zeggen dat de studenten in Tilburg beter opruimen. De meesten gooien hun rommel netjes weg. Daar moet ik absoluut een compliment voor geven. Er zitten natuurlijk een paar rotte appels tussen. Die mogen van mij een voorbeeld nemen aan hun medestudenten. Straffen heeft weinig nut. Avans kan de studenten beter laten nadenken waarom ze hun eigen rommel niet weggooiden. Het is een kleine moeite. Je komt langs vier prullenbakken als je de kantine verlaat. Denk eraan dat jij zelf ook niet graag aan een vervuilde tafel eet. Laat je rommel dus niet voor anderen achter, dat is niet alleen onprettig maar ook sociaal.'

*'Pas op hè meisje
dat je nagels niet
afbreken!'*

Vrouwen in de techniek? Ze zijn er, maar je moet héél goed zoeken. Romea Vermijs en Ilayda Genc zijn twee van de drie vrouwelijke tweedejaarsstudenten Werktuigbouwkunde en houden zich staande tussen 67 mannen.

TEKST **SANNE LA GROUW** FOTOGRAFIE **PAUL VERMEULEN/BEELDHOEWERS**

'Voorzichtig, er zitten ook meisjes in de zaal'

Ilayda Gencs keuze voor Werktuigbouwkunde was snel gemaakt, nadat ze op een open dag van Avans anderhalf uur in gesprek

was met een enthousiaste student van die opleiding. 'Ik ben goed in wis- en natuurkunde, dus besloot ik voor een technische studie te kiezen.' Maar niet iedereen zag dat zitten. 'Ik had zelf geen twijfels maar bijna iedereen in mijn omgeving raadde mij de studie af. Mijn docenten van de middelbare school dachten dat het te moeilijk voor me zou zijn. Dat motiveerde mij alleen maar meer. Ik houd wel van een uitdaging. En zie, nu zit ik in het tweede jaar!'

Romea Vermijs wilde na de havo eigenlijk doorstromen naar het vwo om daarna geneeskunde te studeren, maar koos toch voor een hbo-studie. 'Ik heb altijd hard mijn best moeten doen op de havo en ik twijfelde of het vwo zou lukken.' Door Ilayda, die ze al kent van de middelbare school, werd ze enthousiast gemaakt voor de techniek en daar heeft ze nog geen spijt van gehad.

Bezienswaardigheid

Met 67 mannen om zich heen, zitten de meiden niet om aandacht verlegen. Romea: 'Vooral in het begin waren wij een bezienswaardigheid. Ik had op de middelbare school voornamelijk mannelijke vrienden maar ik blijf toch iets minder one of the guys te zijn dan ik dacht.' Maar toeval of niet, alle drie de meiden vonden op hun opleiding een liefde. Het is ook niet altijd verkeerd om omringd te worden door het mannelijke geslacht. Volgens Romea roddelen meisjes meer en praten

ze achter elkaars rug. 'Mannen doen dat veel minder. Ze zijn lekker direct en menen wat ze zeggen. Een verademing.' Ilayda: 'Ik vind dat een extra reden om een mannenstudie te gaan doen. Mannen zijn wat losser en relaxter dan vrouwen. Als een man zegt dat je iets goed doet, dan doe je het ook goed.'

Als ze wat zeggen tenminste. Ilayda zit dit jaar als enige vrouw in een klas waar ze nog niet veel mensen kent. 'Als ik nu in de collegebanken zit, komt er niemand naast me zitten, op mijn vriend na. Ze zijn bang dat ik bijt, denk ik.' Romea herkent het. 'Het zijn vaak twee uitersten. Of jongens komen overdreven gezellig bij je doen of ze blijven ver uit je buurt.' Ilayda: 'Wat ook soms gebeurt, is dat jongens naar me toe komen met vragen over hun vriendin.' Lachend: 'Wat ze voor haar verjaardag moeten kopen, bijvoorbeeld.'

Verbazing

Het zijn niet enkel klasgenoten die zich verbazen over de meiden op de opleiding. Romea: 'Ik zat een keer met een andere studente in college vooraan bij de deur. De docent was aan de late kant. Toen hij de deur opende en ons zag zitten, deed hij de deur meteen weer dicht. Later kwam hij opnieuw binnen en vroeg verbaasd: "Is dit Werktuigbouwkun-

de?” Hij had twee meiden zien zitten en had op basis daarvan geconcludeerd dat het vast niet het goede lokaal was.’

De meiden herinneren zich nog een ander voorval. Ilayda: ‘Vorig jaar riep een jongen door de collegezaal dat vrouwen en techniek niet samengaan, waarop een andere student antwoordde: “Voorzichtig, er zitten hier ook meisjes in de zaal.” Het antwoord van de docent was: “Daar moeten ze maar tegen kunnen, anders hadden ze voor de opleiding verzorging moeten kiezen.”’

Gelukkig staan Ilayda en Romea hun mannetje. Al is het wel fijn dat ze elkaar hebben. Ilayda: ‘Ik had vorig jaar behoorlijk wat moeite met het vak mechanica. Ik vond het zo vervelend dat ik bijna was afgehaakt. Vriendinnen peppen elkaar dan op en zeggen dat het je heus wel lukt. Mannen doen dat minder snel. Dus dat vanuit de opleiding besloten werd alle meiden in het eerste jaar in dezelfde klas te zetten, was heel fijn.’

Vies

Als je Werktuigbouwkunde studeert, word je vies. Dat staat vast. Romea: ‘In het begin was ik nog weleens bang dat ik smeer op mijn broek zou krijgen. Dat krijg je er nooit meer uit. Nu zorg ik dat ik een oude broek aan heb als ik de werkplaats inga, of ik trek een overall aan. Geen probleem.’ Toen de meiden net begonnen aan de opleiding waren er mannen die zich wat drukker maakten over hun looks en hun kleding. Romea: ‘Maar zij vielen stuk voor stuk af. Op deze opleiding word je nou eenmaal vies.’

Ilayda vindt het leuk om af en toe naar school

te komen op hoge hakken. ‘Dan lak ik mijn nagels en doe ik lippenstift op. Als ik dan de werkplaats inloop, roepen jongens: “Pas op hè meisje, dat je nagels niet afbreken!” Ik kan daar wel om lachen.’

Over de toekomst maken Romea en Ilayda zich in ieder geval weinig zorgen, hoewel ze als vrouw in de techniek vermoedelijk altijd in de minderheid zullen blijven. Ilayda: ‘Voordat ik aan de opleiding begon, was ik wel bang dat ik me als vrouw twee keer zo hard zou moeten bewijzen. Maar bedrijven in onze sector zijn juist op zoek naar vrouwen.’ Zelf ziet ze een carrière in off shore-projecten wel zitten. ‘Boorplatformen bijvoorbeeld.’

Ook Romea ziet de toekomst met vrouwen tegemoet. ‘Over het algemeen zijn werktuigbouwkundestudenten zeer gewild na hun afstuderen. En dan hebben vrouwen waarschijnlijk nog een voorsprong. Al wil ik een kant op waar ik iets meer vrouwen verwacht, namelijk de medische wereld of de microtechniek.’ ●

‘In het begin was ik bang smeer op mijn broek te krijgen’

'IK HOSPITEERDE VIA SKYPE EN KREEG DE KAMER'

Dymfna Muller is vierdejaarsstudent Maatschappelijk Werk en Dienstverlening in Breda. Ze woont samen met zes studenten in een rijtjeshuis in Breda. Ze betaalt 350 euro voor 12m² en zei 'ja' tegen de kamer, zonder hem in het echt gezien te hebben.

'Ik heb zes maanden op Bali gewoond, waar ik stage liep bij een opvang voor verstandelijk gehandicapte kinderen. Daarna heb ik nog drie maanden gereisd en bedacht me toen: ik moet toch eens op zoek naar een nieuwe kamer. Die kwam al snel op mijn pad en via Skype heb ik met drie huisgenoten gepraat.

Ik kreeg de kamer dus zonder hem vooraf gezien te hebben. Dat was wel even spannend. De kamer is iets kleiner dan ik dacht, maar omdat ik niet van plan ben hier heel lang te blijven, vind ik het wel prima. Ik heb er ook niet zoveel aan gedaan. De grijze muur moest wel flink gepoetst worden, die was smerig! Samen met mijn zus heb ik alle meubels in elkaar gezet, of eigenlijk heeft zij vooral veel gedaan en heb ik toegekeken. Binnen een dag was ik over.

De zebrakop aan de muur gaat al zo'n zeven jaar overal mee naar toe. In mijn vorige huis hing hij in de keuken, maar nu hangt hij weer gezellig hier. De dromenvanger boven mijn bed komt gewoon uit Nederland. Ik heb hem gekregen voordat ik naar Bali ging. Ook de schommelstoel was een cadeautje, van mijn zussen. Ik wilde iets om lekker op te zitten, maar uiteindelijk zit ik eigenlijk altijd op mijn bed of aan mijn bureau. In het kaartenrek aan de muur heb ik mooie herinneringen verzameld, er zit een kaartje bij van mijn werk met allemaal lieve woorden van collega's.' ●

KAMER

FOTO BEELDVELD/WILFRIED SCHOLTES

A man with short brown hair and glasses is smiling warmly at the camera. He is wearing a green crew-neck sweater. The background is a kitchen or cafe setting with a wooden counter, various glassware, and a computer monitor. A red semi-transparent box is overlaid on the top left of the image, containing white text.

Je moet nieuwe producten niet geforceerd op de markt brengen. Het is beter om te onderzoeken wat klanten echt willen. Oud-student Maarten van Kroonenburg is gespecialiseerd in The Lean Startup-methode en begeleidt onder meer jonge ondernemers.

DE KLANT IS KONING EN ONDERNEMERS MOETEN ZICH AANPASSEN

De huidige manier van ondernemen werkt niet meer, of je nu een multinational bent of een eenmanszaak. Negen van de tien nieuwe producten die door grote bedrijven op de markt worden gezet, falen. Van de startups gaan er zes of zeven van de tien failliet. Twee of drie zijn net rendabel en maar één op de tien groeit uit naar een echt winstgevende onderneming. Je moet dus op een andere manier gaan denken', zegt Maarten van Kroonenburg, oud-student Small Business en Retail Management in Breda.

Ondernemers moeten niet in specifieke producten denken en die geforceerd op de markt brengen, maar hun idee toetsen bij een doelgroep, aanpassen en zo langzaam naar een product toewerken. Op die manier behaal je veel meer rendement. Dat is het idee achter The Lean Startup, een filosofie die Maarten wil meegeven aan studenten en ondernemers.

Eentonig

'Stel, je constateert dat Tilburg behoorlijk eentonig is op het gebied van eetgelegenheden. Het stikt van de pizzeria's en sushitenten en jij vermoedt dat er behoefte is aan Indiase curry. Dan kun je natuurlijk een pand huren en een restaurant beginnen, maar dat is de oude manier van denken. Wat

je eerst moet doen is kijken of er een doelgroep voor is. Zo kun je bijvoorbeeld tien currymaaltijden koken en daarmee naar de universiteitscampus gaan om ze te verkopen. Door goed te luisteren naar je klanten meet je of er behoefte aan is. Let wel, dat hoeft geen restaurant te zijn. Misschien wil men juist een thuisbezorgservice of een mogelijkheid tot afhalen', betoogt Maarten. 'Je moet geen nieuwe producten met veel marketing op de markt pushen. Dat werkt niet meer.'

Afstuderen

Maarten kwam tijdens zijn afstuderen in aanraking met The Lean Startup. 'Ik studeerde af binnen mijn eigen bedrijf Clownsville, een label en evenementenbedrijf gespecialiseerd in breakbeat-muziek. Mijn doel was door middel van The Lean Startup 100 procent meer rendement uit mijn onderneming te halen.'

Gaandeweg kwam hij erachter dat Clownsville op lange termijn niet levensvatbaar was. 'Tegelijkertijd ging ik me steeds meer verdiepen in de theorie achter The Lean Startup en ben ik die ook gaan toetsen in de praktijk. Andere jonge ondernemers vroegen mij om tips, vooral nadat ik een blog was gestart. Toen heb ik besloten te stoppen met Clownsville.'

TEKST EN FOTOGRAFIE AROLD ROESTENBURG

ville en een nieuw onderneming te bouwen rondom de filosofie achter The Lean Startup.'

Aanpassingsvermogen

Nog geen jaar later vult Maarten als 'The Lean Doctor' zijn werkdagen met het begeleiden van jonge ondernemers, het geven van gastcolleges, het schrijven van lesmateriaal en het motiveren van directies van grote bedrijven.

'Oud-docenten vragen mij nieuwe vakken mee op te zetten. Bij jonge ondernemers denk ik mee over welke experimenten ze kunnen uitvoeren om dichterbij het juiste product te komen. En directies van grote bedrijven probeer ik te overtuigen van mijn visie.'

Vooraf in het begeleiden van grote bedrijven ziet Maarten wel toekomst. 'Directies zijn enthousiast over mijn verhaal. Die beseffen ook dat er iets moet veranderen. Elk nieuw product dat zij op de markt willen brengen is een startup. Je kunt dat op dezelfde manier begeleiden als een jonge ondernemer. Dezelfde sfeer creëren.' Het gaat allemaal om aanpassingsvermogen. 'Kun jij je idee aanpassen aan de wensen van de doelgroep, zelfs als je daardoor een totaal ander bedrijf wordt?' ●

NET AFGESTUDEERD

Evi van Orsouw

Leeftijd: 22 jaar

Afgestudeerd: juli 2015

Opleiding: Sociaal Pedagogische Hulpverlening Den Bosch

Werkt bij: Expertisecentrum Veiligheid Avans

Functie: junior onderzoeker

Verdiert: vrijwillig / werkervaring

Net afgestudeerd bij Avans en nu werkzaam bij het Expertisecentrum, hoe komt dat?

'Ik heb mijn afstudeeronderzoek gedaan in opdracht van het lectoraat Integrale Veiligheid. Het gaat over het versterken van de positie van de sekswerker in onze samenleving. Naast dat onderzoek heb ik met andere studenten een pilotplan geschreven. Dat proberen we nu onder de aandacht te brengen bij onder andere gemeenten. Bij het lectoraat kan ik daar verder aan werken.'

Wat staat er in jullie plan?

'Dat gaat over thuisprostitutie, sekswerkers die thuis klanten ontvangen. Dat mag niet, maar het gebeurt wel. Daar is op dit moment geen concreet beleid voor waardoor alle gemeenten er anders mee omgaan. Het plan kan voor meer uniform beleid zorgen waardoor er voor sekswerkers meer duidelijkheid ontstaat.'

Hoe doe je dat dan?

'Door voorwaarden te stellen aan het huis waar thuisprostitutie plaatsvindt, cursussen voor prostituees aan te bieden en een taakgroep van de gemeente op de zetten als aanspreekpunt. Ook laten we sekswerkers een ondernemersplan schrijven. Daar komen die voorwaarden in terug, maar ook hoe ze rekening houden met de buurt, geluidsoverlast, hygiëne en gezondheid. De scheidslijn tussen goed en kwaad is in de prostitutie erg dun. We willen misbruik zoveel mogelijk uitsluiten. Als er tien sekswerkers zijn die zonder misstanden kunnen werken, dan is dat winst.'

Er is veel aandacht voor je scriptie. Hoe is dat?

'Heel mooi! Van het *Eindhovens Dagblad* en Radio 1 en we zijn aangedragen voor de Avans Scriptieprijs. Ik had niet verwacht dat er veel publiciteit zou zijn. Het is mooi dat het onderwerp op die manier aandacht krijgt. Het was een eer om samen te werken met zoveel bijzondere mensen.'

COLUMNMICHAEL

Wij van WC-eend...

Ik vind mezelf redelijk briljant, vrij uitstekend en bovengemiddeld goed. Ik doe het dus vrij aardig allemaal, al zeg ik het zelf. En daarom ben ik blij met het voorstel van minister Bussemaker en de Onderwijsraad om aan zelfkeuring te gaan doen op de universiteiten en hbo's. Geen controle meer van de NVAO dus, maar van jezelf.

Ik ben voor. Ik weet immers zelf het best hoe perfect ik ben, daar heb ik geen andere partij als een directeur voor nodig. Ik heb gelijk maar een functioneringsgesprek met mezelf gehouden, met als resultaat een forse salarisverhoging, een auto van de zaak en een eigen secretaresse. Waarvan ik het vlees toch zelf heb gekeurd, uiteraard. Ja, sorry, sommige dingen moet je toch in de hand houden. Een van de argumenten van de minister is het verlagen van de werkdruk. Prima plan, ik vind een vrijdagmiddagborrel die pas om 17 uur begint (en alleen op vrijdag) ook vrij laat. Maar als het daar over gaat kunnen we best nog wat verder gaan met zelfkeuren op school. Ik stel daarom voor dat studenten voortaan zelf de toetsen nakijken, stagiairs de eigen reflectieverslagen beoordelen en afstudeerders hun rapport van een mooi cijfer voorzien, nadat ze zichzelf wat kritische vragen hebben gesteld.

Maar jezelf controleren en keuren dus, het schijnt best goed te werken. Zo heeft de financiële sector een prima zelfsturend systeem, waarbij goed gedrag wordt beloond met een heel mooie bonus en slecht gedrag wordt bestraft met een nét iets minder mooie bonus. En de vleessector weet paarden zelf zonder moeite van varkens te onderscheiden, en ook op het spoor is ingrijpen van de overheid helemaal niet nodig.

Bovendien hoeft niet de hele wereld te weten wat er niet helemaal goed gaat binnenshuis, toch? We willen immers de beste hogeschool zijn. En je vertelt de buurvrouw ook niet over die puist op je kont, dus waarom moet iedereen weten dat de opleiding wat 'verbeterpuntjes' heeft? Het lijkt me dus een prima oplossing, jezelf keuren. We weten zelf nog altijd het beste hoe goed we zijn, 'dus wij van Avans adviseren... Avans!'

Michael Doove is docent taal- en communicatieve vaardigheden aan de Juridische Hogeschool

STUDENTENTIJD VAN

CINDY STIENEN

'De pabo zat in een achterbuurt'

Al vrij jong wist Cindy Stienen (rechts op de foto), docent didactiek en rekenen aan de Pabo in Breda, dat ze naar de Pabo wilde. Vanaf haar achttiende reisde ze vier jaar lang met de bus op en neer naar Eindhoven. 'Dat was veilig en vertrouwd.'

'Ik had een hele rustige studententijd. Ik woonde nog bij mijn ouders en ging op en neer met de bus. De pabo was toen nog een kleine school en de enige opleiding op die locatie. Het was een leuke en sociale school, al stond het gebouw wel in een achterbuurt in Eindhoven. Soms stonden we 's avonds laat op de bus te wachten na een feestje en dan zag je vrouwen aan de kant van de weg tippelen.

De pabo nu is niet heel anders dan de pabo van twintig jaar geleden. Er heerst nog steeds een fijne, sociale sfeer. Een verschil is wel dat de Bredase Pabo nu in het grote gebouw van Avans zit. Je ziet nu ook opeens mensen in pak voorbij komen.'

Wat Cindy zich nog goed kan herinneren is een docent die tijdens haar opleiding kwam vertellen over haar werk in de onderbouw. 'Ze was zo enthousiast over de kleuters dat ik ervoor heb gekozen om eerst kleine kinderen les te geven.' Dat deed ze negen jaar lang met plezier, totdat ze besloot om nog een (deeltijd)opleiding te volgen tot onderwijkskundige. 'Mijn tweede studententijd was heel anders. Ik had net een kindje gekregen, dus ik was overdag druk met de baby en mijn werk als leerkracht en 's avonds ging ik naar college. Ik vond het wel onwijs leuk om weer te studeren. Ik voelde me weer even jong als ik tussen de studenten zat. Toch merkte je weinig van het leeftijdsverschil, iedereen werkte hard en samenwerken ging prima. Ik heb aan mijn beide studententijden vrienden overgehouden. Ik zie ze nog steeds regelmatig.'

'Ooit heeft iemand zijn arm gebroken toen hij tegen een boom aanviel'

.....
BIBAN
.....

DIRK SCHELLEKENS IS VIERDEJAARSSTUDENT COMMERCIËLE ECONOMIE IN DEN BOSCH. HIJ WERKT AL ZES JAAR ALS OUTDOOR INSTRUCTOR BIJ ROFRA, EEN BEDRIJF GESPECIALISEERD IN SPORTIEVE ACTIVITEITEN. 'IK WERK ALS IK TIJD EN ZIN HEB, OF ALS IK IN GELDNOOD ZIT.'

'Het leukste aan mijn werk vind ik het contact met mensen. Naast uitleg geven en hen begeleiden moet ik de bezoekers ook enigszins animeren. Af en toe een beetje gek doen. Het is afwisselend werk en dat ik mijn werktijden tot op zekere hoogte zelf kan bepalen is ook prettig. Ik werk als ik tijd en zin heb, of als ik in geldnood zit. Helaas is er niet veel geld te verdienen in deze sector, anders had ik misschien zelf een bedrijfje opgestart.

Ik begeleid mensen die hier komen kanoën, paintballen, boogschieten of survivallen. Af en toe werk ik in het restaurant dat bij het bedrijf hoort. Maar het liefst ben ik buiten. Gevaarlijk is het niet. Er slaat weleens een kano om en ooit heeft iemand zijn arm gebroken toen hij tijdens het paintballen tegen een boom aanviel. Maar daar is niks aan te doen. Met mijn collega's speel ik soms ook een potje paintball. Ik ben geen professional, maar ik kan het inmiddels aardig. Dat bleek wel tijdens de introductie aan het begin van dit schooljaar, toen werd er ook gepaintballd. In boogschieten ben ik iets minder goed. Al werd ik laatst tijdens de uitleg uitgedaagd om te schieten en schoot ik - met een beetje geluk - middenin de roos.

De arrangementen worden voornamelijk geboekt voor bedrijfsuitjes, schoolreisjes en vrijgezellenfeesten. Het liefst begeleid ik kinderen, ik vind het leuk om achter ze aan te rennen in het bos. Maar vrijgezellenfeesten vind ik ook leuk. En dan bij voorkeur vrouwen.'

Binnenkort verschijnt *Derby*, het eerste boek van Anne Schlaepfer, vierdejaarsstudent Communication & Multimedia Design in Den Bosch. Hoofdpersoon van de fanfictie is Ajacied Viktor Fischer.

TEKST **AROLD ROESTENBURG**

Wat is fanfictie?

Fanfictie bestaat al zo lang als er verhalen worden verteld. Zo verschenen in de zeventiende eeuw enkele verhalen die een vervolg waren op *Don Quichot*, maar die niet geschreven waren door de originele schrijver. Meer beroemde verhalen kregen een door anderen geschreven vervolg. Hoewel dat niet geclassificeerd wordt als fanfictie, worden ze vaak wel gezien als de voorlopers ervan.

Het begrip fanfictie stamt uit 1967. Toen publiceerde een *Star Trek*-fanblad genaamd *Spockanalia* voor het eerst verhalen die niet van de hand van de *Star Trek*-makers zelf waren, maar waar de personages uit de televisieserie wel een rol in speelden. De term werd bedacht om deze verhalen, geschreven door derden, te onderscheiden van de verhalen van de officiële producers en scriptschrijvers.

Na die *Star Trek*-verhalen kwamen er al snel meer verhalen die gebaseerd waren op bekende series. Met de komst van internet is fanfictie een wijdverbreid verschijnsel geworden dat zich uitstrekt van televisieseries als *The X-Files* en films als *Star Wars* tot boeken als *Lord of the Rings* en *Harry Potter* en computerspellen als *Tomb Raider*. De verschillende 'handoms' hebben eigen archieven waarin duizenden verhalen zijn opgeslagen en gecategoriseerd. Ook worden er prijsuitreikingen georganiseerd voor de beste verhalen van het jaar. De meeste fanfictie-verhalen van nu gaan over de Britse boyband *One Direction*.

CMD-student schrijft fanfictie:

'IK VIND MEZELF O

Derby is een echt vrouwenboek', zegt Anne Schlaepfer, vierdejaars Communication &

Multimedia Design (CMD) in Den Bosch. 'Over een meisje dat een relatie krijgt met Ajaxspeler Viktor Fischer. Eigenlijk was het niet mijn bedoeling fanfictie te schrijven. De voetballer had een andere naam, maar op een gegeven moment is het er ingeslopen.'

Anne schrijft al haar hele leven verhalen.

'Toen ik klein was maakte ik boekjes over dieren. Op de middelbare school had ik ook tijd genoeg om serieus verhalen te schrijven. Eigenlijk ben ik er altijd mee bezig. Ook op school. Bij CMD hebben we het vak storytelling. Daarbij moesten we een campagne bedenken voor Heineken. Dan ga ik meteen een verhaal verzinnen.'

Bekende hoofdpersoon

Wereldwijd schrijven duizenden mensen, vooral tieners, verhalen met daarin bekende mensen als hoofdpersoon. 'Het leuke is dat je als lezer meteen een beeld hebt bij de hoofdpersonages. Je kent ze al. Hoewel dat ook negatief kan uitpakken als het karakter totaal niet overeenkomt met het beeld dat je zelf van die persoon hebt.' Niet alle fanfictie is even goed geschreven. 'Toen ik begon met het lezen van fanfictie op Wattpad, een online community voor fanfictie, las ik best veel verhalen waarvan ik dacht:

GEEN HEEL GOEDE SCHRIJVER'

“dat kan ik beter”. Niet dat ik mezelf een heel goede schrijver vind, maar toch. Uiteindelijk ben ik ook verhalen gaan delen op Wattpad en zijn lezers mij gaan volgen.’

Anne is Ajaxfan in hart en nieren en voetbalt zelf ook. Tot ze haar kruisband scheurde. ‘Daardoor had ik tijd genoeg om eindelijk een verhaal uit te werken waar ik al langer mee rondliep.’ *Derby* was geboren en het verhaal over Mila die een relatie krijgt met Viktor Fischer is inmiddels een hit op Wattpad. ‘Ik krijg veel reacties. Van meiden die niks met voetbal hebben, maar het toch met plezier lezen. En ook van Feyenoordfans, haha.’

Vanwege haar blessure moest Anne een intensief fysiotherapie-traject volgen. Ook dat is terug te vinden in het boek. Hoofdpersonage Mila is fysiotherapeut.

Uitgeverij

Derby stond al een tijdje online, en is inmiddels meer dan 100.000 keer gelezen, toen Anne een mail kreeg van de nieuwe Ne-

derlandse uitgeverij Fanflicks. ‘Ze wilden *Derby* uitbrengen als boek. Dat was wel even schrikken.’ Omdat Fanflicks pas net gestart is, heeft Anne eerst contact gezocht met een andere schrijver die via hen boeken uitbracht. ‘Puur om te checken of ze hun werk goed doen.’ Fanflicks richt zich op (jonge) mensen die eigenlijk geen boeken lezen, maar wel fanfictie. ‘Het is een relatief nieuw genre binnen de boekenwereld waar zeker een markt voor is’, denkt Anne. ‘Ze vroegen of ik het boek onder een pseudoniem of op eigen naam wil uitbrengen. Eigen naam natuurlijk, ik ben er trots op.’

Moodboards

Momenteel is Anne in overleg over de cover van het boek. ‘Ik heb de creatief directeur allerlei moodboards gestuurd. Heel normaal gezien mijn opleiding, maar hij was erg blij dat een schrijver eens zelf meedacht.’ Ook qua schrijven zit Anne niet stil na *Derby*. ‘Dat is het eerste deel geworden van een trilogie. Inmiddels zijn *Buitenspel* en *Eindsignaal* ook af. En tijdens de zomer- en winterstop ben ik met een aantal andere schrijfsters korte fanfictie gaan schrijven rondom voetbal.’

Na haar afstuderen wil Anne graag verder met storytelling. ‘Bij een reclamebureau of op de communicatieafdeling van een groot bedrijf. Daarnaast zal ik ook wel blijven schrijven, die verhalen zitten in mij en moeten er gewoon uit.’ ●

'Roeien is gewoon doorgaan'

Minstens drie keer per week is Casper Goossen, student Integrale Veiligheid, op het water te vinden. Met zijn team vier 'Lichte Heeren' hoopt hij dit seizoen een hogere klasse te bereiken.

Dit jaar moet het gaan gebeuren voor Casper Goossen, derdejaarsstudent Integrale Veiligheid in Breda, en zijn teamgenoten: het bereiken van de seniorenklasse. De roeiers zijn al hard op weg naar de overgangsklasse, maar ze trainen veel om nog een stapje hoger te komen.

Drie keer per week zijn ze op het water te vinden, de vier 'Lichte Heeren' van roeivereniging Dudok van Heel, om hun techniek, kracht en snelheid te trainen. 'Een training is twee uur varen', vertelt Casper. 'In een eenpersoons bootje leggen we tien tot twaalf kilometer af, in een tweepersoons hebben we al eens zeventien kilometer gehaald.' Ook houden de roeiers twee keer per week hun conditie op peil in de sportschool.

Roeien draait vooral om uithoudingsvermogen. Maar minstens zo belangrijk is het mentale gedeelte. 'Ook al krijg je van je lichaam een seintje dat het niet meer gaat, dan nog mag je niet stoppen. Dat is roeien: gewoon doorgaan.' Het wedstrijdseizoen voor de vier begint in

maart. Die wedstrijden tellen mee voor de kwalificatie. Tot die tijd maken ze deel uit van een groter team: de acht met stuurman. Daarmee varen ze lange afstanden, de ideale duurtraining.

Dudok van Heel is de vereniging voor de cadetten van de Koninklijke Militaire Academie in Breda. Omdat er sprake was van leegloop, mochten ook andere studenten lid worden. Coach van het team van Casper is Martin van Vianen, docent Integrale Veiligheid en oud-roeier. Hij haalde de studenten naar de vereniging. Het team waar Casper in roeit is het enige 'lichte' team van Dudok van Heel. En ook het eerste sinds 1973. De boot mag maximaal 70 kilo zijn en ook de roeiers mogen gemiddeld niet meer dan 70 kilo wegen. 'We zijn uitzonderlijk licht', zegt Casper. 'Ik ben de zwaarste met 69 kilo. Dat heeft als voordeel dat ik er nog twee kilo aan spieren bij kan trainen. Dat is ook wel nodig om een stap hoger te komen.'

Letland

WARMTE IN RIGA

Siegfried Kox is derdejaarsstudent Human Resource Management in Den Bosch en woont momenteel in Riga, de hoofdstad van Letland. Hij loopt ruim zeven maanden stage bij luchtvaartmaatschappij AirBaltic.

Wat doe je precies in Riga?

'Ik werk op de HR-afdeling van AirBaltic, een innovatieve luchtvaartmaatschappij in de Baltische staten met zo'n twaalfhonderd werknemers, verdeeld over ongeveer driehonderd functies. Ik houd me hier vooral bezig met de strategische inzet van mensen. Een voorbeeld? In het verleden is gebleken dat door reorganisaties medewerkers minder loyaal zijn aan het bedrijf. Dat is een van de onderwerpen waar ik mee aan de slag ga.'

Spreek je al wat Lets?

'Nee, ik spreek nog geen Lets, al merk ik dat ik steeds vaker woorden herken. Gelukkig spreken de meeste Letten erg goed Engels, ook buiten AirBaltic.'

Hoe woon je in Riga?

'Omdat ik niet graag vroeger opsta dan nodig is, heb ik er bewust voor gekozen om dichtbij het vliegveld en dus bij mijn stagebedrijf te gaan wonen. Dat ik wat verder uit het centrum van de stad woon, heeft ook zo z'n voordelen. Ik betaal een stuk minder huur en ik heb meer ruimte om vrienden te ontvangen. Binnen dertig minuten sta ik in het centrum, een van de grootste winkelcentra van Riga is op vijf minuten afstand van mijn huis en binnen tien minuten ben ik op mijn werk. Helemaal prima wat mij betreft!'

Wat doe je in je vrije tijd?

'Als ik niet hoeft te werken, reis ik het liefst door

het land en dat is ook wat ik hier voornamelijk ga doen in mijn vrije tijd. Dat ik bij een vliegmaatschappij werk, is dus wel handig. Inmiddels heb ik hier veel vrienden gemaakt, zowel *locals* als Erasmus-studenten. Het ene weekend beleef ik met medestudenten memorabele nachten in Letse clubs en het andere weekend pak ik mijn rugzak en ontdek ik de regio met vrienden die hier vandaan komen.'

Ervaar je veel verschillen tussen Nederland en Letland?

'Jazeker. Letten staan veel dicht bij hun eigen cultuur en tradities. De Letse cultuur is enorm verbonden met hun geschiedenis. Letland is vrijwel altijd onder het regime van bezetters geweest. Het land is net zo lang vrij als ik oud ben, 24 jaar. Verschillende mensen van mijn leeftijd hebben gezegd dat zij *'The first generation of freedom'* zijn. Dat is voor een Nederlander nauwelijks te bevatten. Mede door hun geschiedenis zijn Letten erg bescheiden en meegaand. Ze zullen niet snel in opstand komen. Hoewel Letland in principe niet zo ver van Nederland ligt, verwonder ik me vaak over de totaal andere perspectieven die zij op het leven hebben.'

Is het ook wel eens moeilijk om in het buitenland te verblijven?

'Aan het einde van de dag ben ik stuk. Alle indrukken, de vreemde cultuur, het maken van nieuwe vrienden en het hebben van een nieuwe baan in een voor mij nog onbekende industrie gaan nog wel eens ten koste van mijn energie. Gelukkig merk ik dat ik gewaardeerd wordt binnen het team van AirBaltic. Laatst kreeg ik een mooi compliment van een collega en dat raakte mij omdat ik hier nog niet zo lang ben. Zeker omdat de Letse cultuur erg gesloten is, voelde die warmte heel goed.' ●

17 OKTOBER - FEEST

KEI GOED GRATIS

Nog geen plannen? Is je geld op? Dan is Kei Goed Gratis hét feest voor jou! De bekendste feestjes van Breda gaan in de mix: een vleugje 'Vieze Anita', een snuffje 'Boogiedown' en een flinke scheut 'Planet Disco', afgemaakt met 'Enter The Void'. Dat levert een kei goed feestje op!

Mezz Breda, 23.00 uur, toegang gratis

12 NOVEMBER - DANCE

STUDENT SOUNDS

013 heeft grondig verbouwd, maar het Tilburgse poppodium is weer open. Met nu nog meer plek voor muziekliefhebbers. Alleen studenten zijn op deze donderdagavond welkom. Het is namelijk weer tijd voor StudentSounds, een van de grootste studentenfeesten van Zuid-Nederland. Met zoals altijd een keur aan dj's. Op de mainstage draaien Nikki Nice, DubVision en Dircaps, op de Suburban Disco Stage ROD, Fowlk en LEWSKI.

013 Tilburg, 22.00 uur, vvk 8 euro, aan de deur 9,50 euro

11 NOVEMBER - TONEEL

DE GELUKKIGSTEDAG

Toneel saai? Niet als je een hele avond naar Johnny de Mol mag kijken, toch? In *De gelukkigste dag* speelt De Mol een steenrijke dertiger die alleen in een prachtige loft woont en zich omringt met de duurste kleding en spullen. Johanna ter Steege is een pittige cateringdame die in haar eentje zorgt voor haar puberdochter. Ze zijn tot elkaar veroordeeld als op zijn verjaardagsfeest de genodigden het een voor een laten afweten.

Chassé Theater Breda, 20.15 uur, vanaf 17,90 euro

24 OKTOBER - CABARET
LOUISE KORTHALS

Een megatalent, volgens *de Volkskrant*. 'Imponerend', schrijft *De Stentor*. Alleen maar superlatieven voor Louise Korthals, die met haar tweede programma *Zonder Voorbehoud* in het theater staat. Ze won niet voor niets de Neerlands Hoop 2013, de cabaretprijs voor die veelbelovende theatermaker met het grootste toekomstperspectief. Gelukkig is Louise pas net begonnen en nog lang niet uitgeraasd.

Theater aan de Parade Den Bosch, 20.00 uur, vanaf 23,50 euro

23-24 OKTOBER - FESTIVAL
B*THERE

Met een tweedaags festival in hartje Den Bosch wil B*THERE laten zien dat de stad ook voor jongeren de moeite waard is. Er is niet alleen muziek, maar ook kunst en cultuur. In de line-up onder andere The Black Marble Selection, Nobody Beats the Drum en Boomshakalak Soundsystem. ILLUMATIVE zorgt voor een interactieve led-installatie, er is comedy-rap van Verhalen Uit De Achtertuin en kunst van Guus Voermans.

Parade Den Bosch, 17.00 uur, toegang gratis

BOEK FRIEDERIKE DE RAAT - WAAROM MUSSEN NOOIT DOOD VAN HET DAK VALLEN

Waar komt het spreekwoord 'De hond in de pot vinden' of het gezegde 'Nieuwsgierig aagje' vandaan? In het boek *Waarom mussen nooit dood van het dak vallen* van Friederike de Raat wordt de geschiedenis van spreekwoorden en gezegdes uitgelegd. Van Bijbels tot mythologisch en van dierspreuken tot die met namen uit een ver verleden.

'Dat is naatje' verwijst bijvoorbeeld naar een intens lelijk beeld genaamd De eendracht, dat tot 1914 op de Dam in Amsterdam stond en dat Naatje werd genoemd. Zo werd 'naatje' vanzelf synoniem voor lelijk en waardeloos. Het boek is leuk om je algemene kennis wat op te krikken. Zo heb je wat te vertellen op je volgende feestje. Irritant is dat de schrijfster in veel gevallen ook niet precies lijkt te weten wat de historie van het omschreven spreekwoord is. Zinnen als 'Het zou kunnen...' en 'Het is niet zeker dat...' wekken irritatie op. Jammer, want het boek leest verder heel lekker weg. [Lotte Gerritse]

SERIE HEROES REBORN

Toen in 2010 de stekker uit fantasy-serie *Heroes* werd getrokken, liet dat een diepe wond achter bij de vele fans. De serie over gewone mensen als Claire, Peter en Hiro, die ontdekken dat ze over superkrachten beschikken, wordt nieuw leven ingeblazen met *Heroes Reborn*.

Het verhaal van *Reborn* speelt zich een paar jaar later af dan het originele verhaal. De wereld is inmiddels bekend met de evo's en hun krachten, maar vrede is er niet. De evo's worden verantwoordelijk gehouden voor een terroristische aanslag in Odessa die de Texaanse stad verwoeste. Ze moeten vluchten voor hun leven of hun krachten verborgen houden. *Heroes Reborn* zit vol met nieuwe karakters. Noah Bennet is het enige karakter uit de originele cast met een vaste rol. De nieuwe serie kan prima zonder die oude bekenden, maar het wachten op een verschijning van Hiro of Claire maakt het wel extra spannend. [Sjuul Nelissen]

FILM POPOZ

Comedy Central-kijkers zijn natuurlijk al bekend met de overfanatieke rechercheurs Ivo en Randy en hun irritante stagiair Coco. Na een hele reeks afleveringen op televisie, maken de schietgrage politieagenten nu hun debuut op het grote scherm en dat werkt bijzonder goed.

Zoals gewend regent het lijken, flauwe grappen en seksistische opmerkingen in *Popoz*. Maar in de film is het allemaal nog net wat grover en sterker aangezet. Zo moet niet alleen De Nachtwacht het ontgelden, ook een zwangere gijzelaar is niet veilig voor Ivo en Randy.

Pierre Bokma is op dreef als ultieme *bad guy*, en voormalig *Playboy*-model Ancilla Tillia en Yolanthé Sneijder zorgen voor het vrouwelijk schoon. Ook als je niet bekend bent met de televisieserie is de film een echte aanrader. Als je ten minste houdt van films als *New Kids* en *Lethal Weapon*: grof, gewelddadig en erg grappig. [Arold Roestenburg]

JORD DIJKSTRA

EERSTEJAARSSTUDENT VORMGEVING AKVJST.JOOST

SIMON STÅLENHAG

'De Zweedse kunstenaar Simon Stålenhag maakt schilderijen met de computer. Daarin verwerkt hij aspecten van sciencefiction zoals ruimteschepen en robots. Op het eerste gezicht lijken het met Photoshop bewerkte beelden, maar als je goed kijkt zie je dat het schilderijen zijn. 'The Course Four' is mijn favoriete werk van Stålenhag. Het is een schilderij van een landschap met een verwoeste parkeerplaats en in de verte bergen. Daarvoor ligt een grote metalen bal met allerlei kleppen die open staan. De bal is aangetast door de tijd en met allerlei kleuren en vormen beschilderd. Het object gaat helemaal op in het landschap. De kunstenaar laat zien wat je met computers in de kunst kunt bereiken. Qua gedachtegang lijkt ik op Stålenhag. Ik verbeeld me ook vaak hoe bepaalde tafereel eruit zouden zien als ik ze heel modern zou maken. Hij is mijn grote voorbeeld en deels door hem wil ik volgend jaar de richting Grafisch Ontwerp kiezen.'

FAVORIEET

FRIDAY
NOV 13

013 2MANYDJS - DJ SET
RE:OPENS JUNGLE BY NIGHT

ROUTE 94 MY BABY DOLLKRAUT

13 EUR
OPEN 21.00

LUCAS HAMMING BODDIKA GRIM TIM
FAKE BILLY AND THE FALSE PROPHETS YOUNG MARCO FLAMBOYANT

POPPodium
TILBURG

WWW.013.NL

013

HEROPENT

24 OKT FEESTDJRUUD PRESENTS KNALTIVAL

30 OKT BALTHAZAR

05 NOV CAUSES

14 NOV DE SLUWE VOS PRESENTS KONTRA LIVE

24 NOV KATZENJAMMER

28 NOV SUBQUAKE MET O.A. MEFJUS

POPPodium
TILBURG

KIJK VOOR ONS VOLLEDIGE PROGRAMMA OP WWW.013.NL